

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo zaštite
okoliša i energetike

LIFE Tematski info dan

Zagreb, 11. travnja 2018.

Projekt LIFE – Jačanje kapaciteta za nacionalnu kontakt točku
LIFE14 CAP/HR/000014

Program LIFE

Program EU za financiranje projekata iz područja zaštite okoliša i klime

Cilj je osigurati razvoj i provedbu inovativnih odgovora na izazove povezane s okolišem i klimatskim promjenama.

LIFE 2014. - 2020.

- LIFE Uredba (EU Regulation 1293/2013)
- Dva višegodišnja radna programa:
  - Razdoblje 2014. – 2017.
  - **Razdoblje 2018. – 2020.**

Potprogrami

OKOLIŠ

Okoliš i učinkovito
iskorištavanje resursa

Priroda i biološka raznolikost

Upravljanje i informiranje na
području okoliša

KLIMATSKE AKTIVNOSTI

Prilagodba klimatskim
promjenama

Ublažavanje klimatskih
promjena

Upravljanje i informiranje na
području klime

Otvaranje natječaja

**Najavljeni otvaranje natječaja
18. travnja (tbc)**

Okoliš

- 1. faza: Koncept projektnog prijedloga

- 2. faza: Konačan projektni prijedlog

Klimatske aktivnosti

- Puna prijava

**Rok za 1. fazu Okoliš – 12.6.2018. tbc
Rok za Klimu – rujan 2018.**

Okolišni i klimatski ciljevi

Program LIFE želi pružiti rješenja i najbolje prakse za postizanje okolišnih i klimatskih ciljeva uz promicanje inovativnih tehnologija za okoliš i suočavanje s klimatskim promjenama.

- Prelazak na gospodarstvo s niskim emisijama CO₂
- Zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša
- Zaustavljanje i smanjenje gubitka bioraznolikosti
- Podrška mreži Natura 2000
- Borba protiv narušavanja ekosustava
- Bolje upravljanje u području okoliša i klime
- Provedba Sedmog akcijskog programa za okoliš

Klimatske i
okolišne politike

Okolišne i klimatske politike

Važno prikazati relevantnost projekta u odnosu na aktualne politike iz pojedinog područja.

- ➡ Doprinos razvoju i provedbi politika i zakonodavstva
- ➡ Jasna poveznica i s lokalnim, regionalnim i nacionalnim politikama

Ključne politike EU

https://ec.europa.eu/info/index_en

Your guide to **policies, information and services**

Business, Economy, Euro

EU economy, the euro, and practical information for EU businesses and entrepreneurs.

Live, work, travel in the EU

Advice on living, working or travelling in the EU, on visas and immigration for non-EU citizens, European culture.

Law

EU law and judgments, how EU law is applied, public consultations, data protection, infringements, fraud, serious crime.

About the European Commission

Organisation, departments, roles and responsibilities, governing principles, and how to visit and get involved.

Funding, Tenders

EU funding, grants, tenders, and how to apply.

Research and innovation

Research funding, partners, results and EU action to promote innovation.

Energy, Climate change, Environment

Action by the EU on environmental protection, climate change and clean energy.

Strategy

EU strategy, its role in setting priorities, and its implementation through EU policy.

Education

Education and training opportunities, EU actions on schools, youth, higher education, adult learning and vocational training.

Aid, Development cooperation, Fundamental rights

EU promotion of fundamental rights, development and humanitarian aid, current and upcoming projects, partner organisations.

Jobs at the European Commission

Permanent and temporary jobs, traineeships, how to apply, EU careers office EPSO.

Statistics

Official EU statistics, public opinion polls, trends and forecasts.

Food, farming, fisheries

Rules and policy for safety and quality, information

EU regional and urban development

Energy, Climate change, Environment

See how EU policy protects the environment and seeks to minimise risks to climate, human health and biodiversity. Learn about innovative green industries and clean, affordable energy.

Overall targets

- 2020 targets
- 2030 targets
- 2050 targets
- EU contribution to international goals

Topics

- Agriculture
- Air
- Chemicals
- Circular economy
- Cities
- Climate change
- Energy
- Industry
- Land and soil
- Marine and coastal environment
- Nature and biodiversity
- Noise
- Research and innovation
- Transport
- Waste
- Water

International cooperation

- Energy
- Climate change
- Environment

Pregled tematskih prioriteta

Prioritetno područje „Okoliš i učinkovito korištenje resursa”

- Vode, uključujući morski okoliš
  - Otpad
  - Učinkovito iskorištavanje resursa, uključujući tlo, šume te zeleno i kružno gospodarstvo
  - Okoliš i zdravlje, uključujući kemikalije i buku
  - Kvaliteta zraka i emisije, uključujući urbanu okolinu
-

Pregled tematskih prioriteta

Prioritetno područje „Upravljanje i informacije na području okoliša”

- Informacije, komunikacija i kampanje za podizanje razine svijesti u skladu s prioritetima „Sedmog akcijskog programa za okoliš”
- Podrška informacijskim sustavima i alatima pri provedbi zakonodavstva Unije o okolišu

Pregled tematskih prioriteta

Prioritetno područje „Priroda i bioraznolikost”

- Poboljšanje statusa očuvanja staništa i vrsta
  - Daljnji razvoj i provedba mreže Natura 2000
-
- Provedba ciljeva „Strategije bioraznolikosti do 2020.
→ ciljevi br. 2, 3, 4 i 5.
    - Cilj br. 2 – Održavanje i poboljšanje ekosustava
    - Cilj br. 3 – Održiva poljoprivreda i šumarstvo
    - Cilj br. 4 – Održiva upotreba ribarstvenih resursa
    - Cilj br. 5 – Invazivne strane vrste

Pregled tematskih prioriteta

Potpogram Klimatske aktivnosti

- Provedba klimatskog i energetskog okvira do 2030.
- Provedba ciljeva energetske politike do 2050.
- Provedba Pariškog sporazuma
- Potpora za provedbu strategije prilagodbe
- Prelazak na društvo s niskim emisijama ugljika

Pregled tematskih prioriteta

Prioritetno područje „Ublažavanje klimatskih promjena”

- Provedba strategija s niskim emisijama ugljika ili planova za upravljanje korištenjem zemljišta
- Smanjenje emisije stakleničkih plinova u sektorima koji nisu obuhvaćeni ETS-om
- Razvoj i provedba obračuna emisija i ublažavanja klimatskih promjena u sektoru korištenja zemljišta
- Poboljšanje EU ETS-a i smanjenje emisija u industrijskoj proizvodnji
- f-plinovi i provedba Montrealskog protokola
- Praćenje emisija stakleničkih plinova i izvješćivanje tijela

Pregled tematskih prioriteta

Prioritetno područje „Prilagodba klimatskim promjenama“

- Potpora za provedbu strategije prilagodbe
  - Promicanje sinergije između prilagodbe i ublažavanja klimatskih promjena te politika smanjenja rizika od katastrofa
  - Urbane prilagodbe i planiranje korištenja zemljišta
  - Primjena plave i zelene infrastrukture
  - Održivo upravljanje vodama
  - Otpornost ranjivih sektora
  - Jačanje otpornosti ranjivih područja

Pregled tematskih prioriteta

Prioritetno područje „Upravljanje i informacije na području klime”

- Razvoj i provedba nacionalnih strategija
- Razvoj praksi za smanjenje emisija i učinkovito korištenje resursa
- Ocjena EU ETS-a koju provode nadležna tijela
- Podizanje razine svijesti o fluoriniranim plinovima
- Praćenje i ocjenjivanje klimatskih politika
- Najbolja praksa i aktivnosti podizanja svijesti o potrebama za prilagodbom

REPUBLIKA HRVATSKA

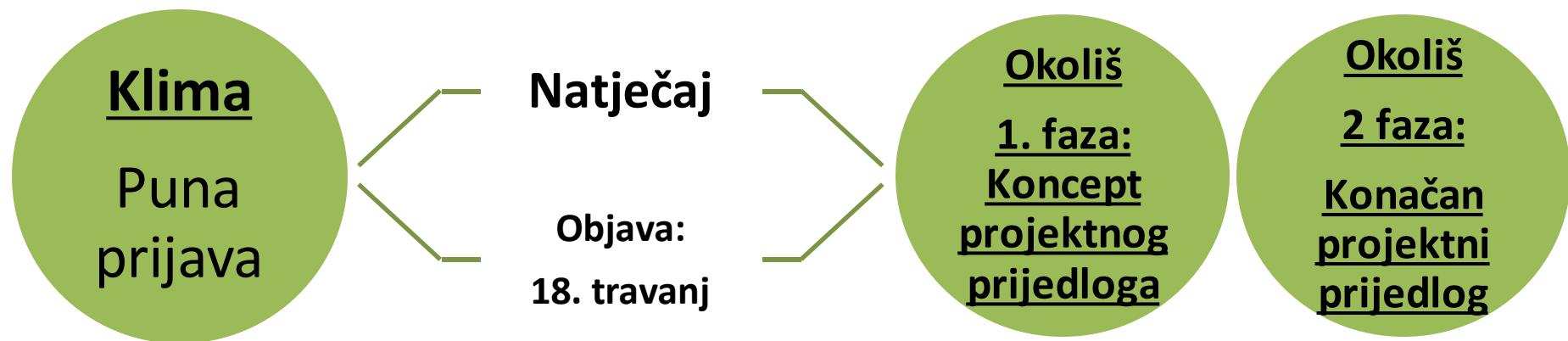
Ministarstvo zaštite
okoliša i energetike

Podrška u pripremi LIFE projekata

Prijava tradicionalnih LIFE projekata u dvije faze

Razlozi za uvođenje prijave u dvije faze

- ✓ Jednostavniji postupak prijave i evaluacije
- ✓ Brže dobivanje povratnih informacija u prvoj fazi
- ✓ Utjecaj na smanjenje broja projektnih prijava u proteklim godinama

Postupak prijave – prva faza

Koncept projektnog prijedloga uključuje:

- **administracijske obrasce o korisnicima projekta**
- **nacrt sadržaja projekta**
  - opis problema koji se projektom rješava
  - ciljevi projekta
  - projektne aktivnosti i sredstva
  - očekivani rezultati i učinci projekta
  - održivost projektnih rezultata
  - očekivani rizici i ograničenja
  - EU dodana vrijednost (u ovoj fazi doprinos LIFE prioritetima i ciljevima)
- **proračun projekta** po troškovnim kategorijama.

10 stranica ukupno

Postupak prijave – prva faza

Formulari za koncept projektnog prijedloga:

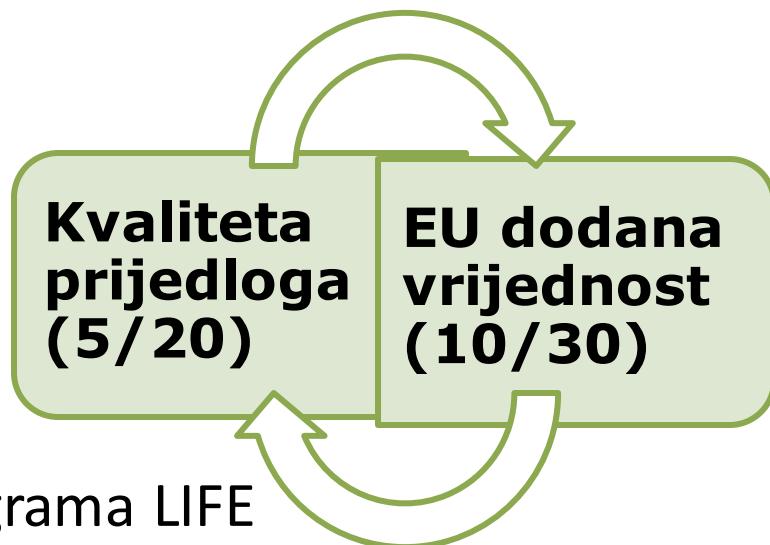
- A1 General project information (1)
- A2 Coordinating beneficiary (1)
- A3 Coordinating beneficiary declaration (1)
- B1 Summary description of the project (5)
- B3 EU added value and socio-economic effects (2)
- R1 Budget (1)

Ukupno stranica: 10

Kriteriji dodjele za koncept projektnog prijedloga

1. ukupna kvaliteta prijedloga:

- ✓ jasnoća prijedloga, uključujući opis polazišnog stanja)
- ✓ izvedivost
- ✓ indikativna vrijednost za novac

2. EU dodana vrijednost

- ✓ doprinos projekta prioritetima programa LIFE
- ✓ očekivani učinak
- ✓ održivost rezultata projekta

Okvirni termini – prijava u dvije faze

Prijava – Potprogram Okoliš

Termini	Faze
12. lipnja 2018. (tbc)	 Rok za dostavljanje koncepta <i>do 10 stranica + visoka razina dovršenosti proračuna</i>
Lipanj - rujan 2018.	 Ocjenjivanje koncepta
Listopad 2018.	 Poziv za dostavljanje cijelog projekta
Kraj siječnja 2019.	 Rok za dostavu cijelog projekta
Srpanj 2019.	 Potpisivanje ugovora

Okvirni termini – prijava u jednoj fazi

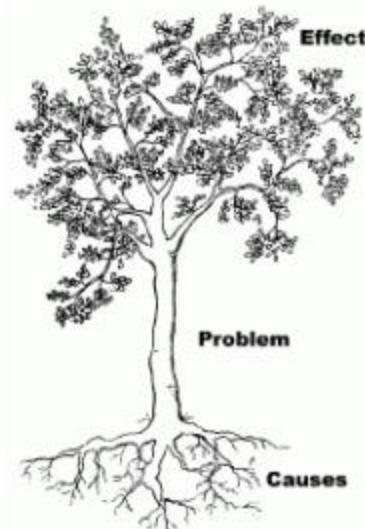
Prijava – Potprogram Klimatske aktivnosti

Termini	Faze
Rujan 2018.	 Rok za dostavljanje cijelog projekta
Rujan - travanj 2019.	 Ocjenjivanje cijelog projekta
Travanj 2019.	 Formiranje liste prihvaćenih projekata
Lipanj - srpanj 2019.	 Potpisivanje ugovora

Problem – polazno stanje

➤ Koji okolišni ili klimatski problem se rješava projektom:

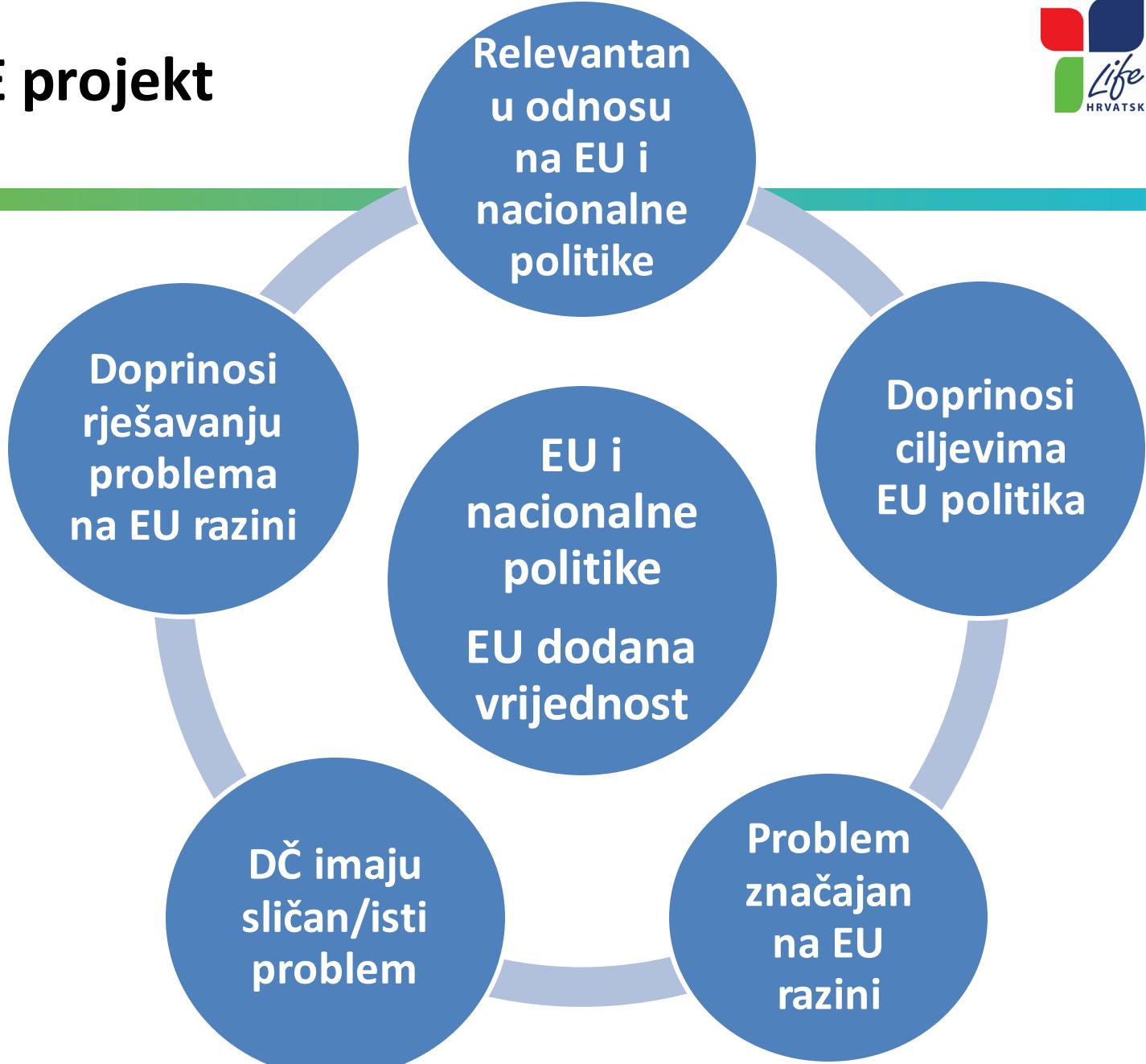
- ✓ Posljedice problema
- ✓ Uzroci problema
- ✓ Nacionalne i EU politike

➤ Analiza problema s ciljem izrade jasnog opisa polaznog stanja (istraživanja, analize, studije)

Važno za LIFE projekt

Namjena
Programa LIFE je rješavanje EU okolišnih i klimatskih problema

Tematska područja i prioriteti

- Provjera uklapa li se u tematska područja i prioritete

Prilog III. Uredbi o programu LIFE

- (b) **Tematski prioriteti za bioraznolikost:** aktivnosti za provedbu Strategije Unije za bioraznolikost do 2020., posebice:
- aktivnosti usmjerenе na doprinos ostvarenju cilja broj 2;
  - aktivnosti usmjerenе na doprinos ostvarenju ciljeva broj 3, 4 i 5.

Prednost se daje temama projekta navedenima u nastavku:

- Razvoj i provedba planova za **zelenu infrastrukturu** ⁽¹⁾ i aktivnosti kojima se poboljšava stanje **ekosustava i usluga koje pružaju** ⁽²⁾ i/ili **povezanosti** između područja mreže Natura 2000 i/ili drugih zaštićenih područja.

Razvoj i primjena metoda i/ili tehnika koje se mogu ponoviti i povezane su sa zelenom infrastrukturom u cilju učinkovitog upravljanja negativnim učincima energetske ili prometne infrastrukture na bioraznolikost jačanjem povezivosti. Takve tehnike i/ili metode trebale bi biti ekonomičnije od kvalitativno jednakovrijednih rješenja koja se već nude na tržištu i, prema potrebi, dovesti do zajedničkih rješenja ili razvoja tehničkih standarda.

Inovativnost projekta – nastavak prethodnih projekata

 Search for LIFE Projects [LIFE HOME»](#)

STRAND
Please choose a strand:

YEAR RANGE

COUNTRIES

THEMES

KEYWORDS

Available keywords:
Agenda 21
Agriculture
Covenant of Mayors
EC regulation on eco-management and audit
Inventory

Selected keywords (using AND operator):
biodegradability

BENEFICIARY

FREE TEXT

FILTERS AND SORTS

Sort by: Ordering:

and by: Ordering:

Problem – cilj – aktivnost - rezultat

Koji problem se rješava i zašto?

Koji su ciljevi projekta i aktivnosti za postizanje ciljeva?

Konkretni, realistični i mjerljivi rezultati projekta

- ✓ Jasno opisana povezanost između problema, ciljeva, aktivnosti i rezultata

Važnost mjerljivih učinaka projekata na terenu

- Postizanje mjerljivih učinaka na okoliš ili klimatske promjene

Improved Environmental and Climate Performance (including resilience to climate change)	Reduction of greenhouse gas emissions (GHG)	CO2	tons / year	% change
		Methane	tons / year	% change
		Other GHG (please specify)	tons / year	% change
	Air quality and emissions	Air Pollutants (please specify: NOx, PM, etc)	in ppm	% change
	Reduction / substitution of dangerous substances	Irritant / Corrosive / Toxic	(gr/kg/tons) / year	% change
		Mutagenic / Carcinogenic	(gr/kg/tons) / year	% change
		Persistent / Bioaccumulative	(gr/kg/tons) / year	% change
	Waste management	Waste Reduction	tons / year	% change

Kako pronaći partnera za LIFE?

LIFE "Meet a partner" data base by CRO NCP

Dear LIFE project applicants,

The Croatian National Contact Point (NCP), affiliated with the Ministry of Environment and Energy, has developed this questionnaire in order to support and promote international cooperation, participation and project development within the framework of Programme LIFE.

Whether you would like to present your project idea or you are looking for a project to join, please complete and submit the form below.

For any further enquiries or comments, please contact us at life@mzoip.hr.

Looking forward to our future collaboration!

CRO LIFE team

*Obavezno

E-adresa *

Vaša e-pošta

Kako pronaći partnera za LIFE?

→ Info, Governance
Projects search
→ Project database
→ Project publications
More
→ Best projects
→ Integrated projects
→ Other projects
→ By country
→ Natura 2000 sites

Find your partner for LIFE?

As a potential LIFE project beneficiary, you may profit from cooperation with partners outside your country. The transnational character of a project is a positive feature that will enhance the EU added value of your proposal, as long as it is in line with its scope. But how do you find (potential) partners relevant to your project idea?

The LIFE programme has identified some existing platforms you may find useful:

Partner search tools

Partner search tools	
EEN (The European Enterprise Network) targets SMEs http://een.ec.europa.eu/ EEN Search page	The EEN helps small and medium-sized enterprises (SMEs) make the most of business opportunities in the EU and beyond. It covers 17 key sectors that can be relevant to LIFE.
CORDIS: Research http://cordis.europa.eu/ https://cordis.europa.eu/partners/web/guest	CORDIS is the Research and Technological Development (RTD) platform of the EU, including several online databases and partner search
CaRE: Climate action, environment, resource efficiency and raw materials http://partnersearch.ncps-care.eu/	The National Contact Points CaRE for H2020 has a partnering tool that supports potential applicants to the Horizon 2020 Work programme of the Societal Challenge 5 "Climate action, environment, resource efficiency and raw materials" in finding partners and building a consortium for a project proposal
H2020 Energy http://www.partnersearch.c-energy2020.eu/	Dedicated partner search tool for HORIZON 2020 - WP - Part 10. Secure, clean and efficient energy & Euratom

Social media

Via social media you can connect to thousands of potential partners. Following specific groups organised by programme/ thematic area makes it even easier to forge links with like-minded organisations. Use your existing profile (or create one, if you don't have one) and join the groups that interest you:

Media	Group
LinkedIn	The LIFE Programme LIFE 2014-2020 EU Environment Climate Programme EU projects & partner search - EASME Environment projects & partner search - EASME
Facebook	EU Projects Partner Finding

LIFE National Contact Points

In each Member State there is a National Contact Point (and often several regional contact points) to help you with your application. The National Contact Points can point you in the direction of local partners. Here is the list of NCPS:

<http://ec.europa.eu/environment/life/contact/nationalcontact/index.htm>.

→ NGOs
→ LIFE financial instruments

Information Days 2016

- Resources from the first EU wide Info Day >>
- Events organised by the LIFE National Contacts Points >>

Highlights

Information Days 2017
LIFE 2017 call for project proposals EU INFO DAY
Partner search tools for LIFE calls >>

Events

21-23 March
Sustainable forest management conference Sopron, Hungary
25 March
LIFE VIMINE workshop about the Venice lagoon Burano, Italy
30 March
Conference on results-based payments for biodiversity in agriculture Brussels, Belgium
30 March
Final conference for LIFE PRIME GLASS Rapallo, Italy
04-06 April 2017
Monitoring workshop for Natura 2000 sites Litoměřice, Czech Republic
11 April 2017
LIFE platform meeting on ceramic and brick manufacturing, Sassuolo, Italy
10-12 May 2017
LIFE platform meeting on ecosystem services, Tallinn, Estonia
24-26 May 2017
Final citizen science event for LIFE MIPP (Monitoring of Insects with Public Participation) Mantua, Italy
31 May 2017
LIFE 2017 call for proposals information and networking event Brussels, Belgium

➤ Slovenija: [Portal Life Slovenija](#)

➤ Češka: [Search Partners](#)

➤ Grčka: [Partner for LIFE](#)

➤ Litva: [Project partner search](#)

Važno za LIFE projekt

Prijenos i primjena u drugim područjima (izvan izvornog projektnog područja)

Plan za dugoročnu održivost po završetku projekta

Preklapanje s drugim fondovima (ERDF, ESF, Obzor)

Istraživanje, velika infrastruktura ili monitoring

Priprema LIFE projektnog prijedloga

- ✓ Dobra priprema projekta zahtjeva vrijeme
- ✓ Važno je proučiti dokumentaciju, relevantne politike i ključne informacije

→ [LIFE Uredba 2014. – 2020.](#)

→ [Višegodišnji program rada za LIFE program 2018. – 2020.;](#)

→ [Smjernice za prijavitelje](#)

→ [Vodič za ocjenjivanje prijedloga projekata](#)

→ [Pregled do sada odobrenih LIFE projekata](#)

Konkurenčija su prijavitelji iz EU!

Gdje pronaći ključne dokumente?

- **LIFE Uredba Prilog III.**
- **Višegodišnji program rada 2018. – 2020.**

(¹) Direktiva 2002/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. lipnja 2002. o procjeni i upravljanju bukom iz okoliša (SL L 189, 18.7.2002., str. 12.).

(²) Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari te o izmjeni i kasnjem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (SL L 197, 24.7.2012., str. 1.).

(³) Direktiva 2001/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2001. o nacionalnim gornjim graničnim vrijednostima emisija za određene tvari koje onečišćuju atmosferu (SL L, 309, 27.11.2001., str. 22.).

(⁴) Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. o industrijskim emisijama (objedinjeno sprječavanje i nadzor onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17.).

(¹) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama (COM(2013)216 final).

(²) <http://www.covenantofmayors.eu>

(³) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

(⁴) Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

(⁵) Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.).

Savjetovanje potencijalnih prijavitelja

- *Help desk*
  - Klimatske aktivnosti
  - Priroda i bioraznolikost
  - Okoliš
- Projektni sažetak
  - Opis problema
  - Poveznica s višegodišnjim programom rada
  - Cilj projekta
  - Uzrok problema – aktivnosti – očekivani rezultati

Info dan i radionice

- LIFE info dan natječaj 2018
  - Zagreb, 7.5.2018.
  - Informacije o natječaju 2018., dokumentacija, savjeti za prijavitelje
- Regionalne radionice „Kako pripremiti LIFE projekt”
  - Praktične vježbe
  - Najčešće greške
  - Savjeti za pripremu projektnog prijedloga
  - Split, 24.4.2018.
  - Zagreb, 26.4.2018.
  - razne lokacije u RH od travnja do srpnja 2018.

Dodatne aktivnosti

- Prijevod natječajne dokumentacije
- Sastanci s ciljanim skupinama
- Organizacija posjeta uspješnim LIFE projektima
- Pomoć u pronašlu partnера
- LIFE konferencija

Hvala na pažnji

life@mzoe.hr

nikolina.petkovicgregoric@mzoe.hr

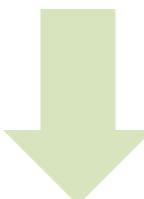
Paralelne sesije

Okoliš i
učinkovito
korištenje
resursa

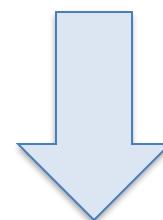
Dvorana Zemlji
θο

Prroda i
bioraznolikost

Dvorana Ljude
θθ

Klimatske
aktivnosti

Dvorana Reci Β